

Oltid ievers...

Het Brigandkapelletje

50°53'32N | 3°16'56O

De boerenkrijg te Hulste

Het Brigandkapelletje vanuit de lucht, verscholen onder een lindeboom op de hoek van de Barzestraat en de Ginstestraat.

In de nacht van zaterdag 27 op zondag 28 oktober 1798 vertrekt vanuit Brugge een compagnie Franse infanteristen naar Kortrijk om er de Franse commandant met zijn bezettingstroepen ter versterking bij te springen. Het is er zeer onrustig en er zijn opstootjes veroorzaakt door ontevreden burgers.

Drie jaar eerder, in 1795, werden de Zuidelijke Nederlanden geannexeerd door Frankrijk. Aanvankelijk was de stemming hier verdeeld. Sommigen zagen wel wat in die nieuwe revolutionaire ideeën van

égalité, fraternité et liberté. Maar geleidelijk sloeg de stemming om. De Fransen waren niet gekomen om de Vlamingen carte blanche te geven bij de inrichting van hun samenleving. De Franse verovering had het karakter van een kille plundering. Eigendommen van de kerk en adel werden verkocht en de opbrengst verdween in de Franse staatskas. Ook de landelijke bevolking leed onder de terreur en de inbeslagname van voedsel en dieren. Wat de Vlamingen ook zwaar op de maag lag was de inperking van religie in het openbare leven. Priesters die zich niet schikten naar de orders van de revolutionairen werden gestraft en verbannen naar strafkampen.

Het Brigandkapelletje anno 2020 -

De bevolking was het grondig moe en her en der in Vlaanderen ontstonden er opstootjes en protest. Wat allicht de emmer deed overlopen was de invoering van de algemene dienstplicht, de zogenaamde *conscriptie*. Iets wat totdantoe niet bestond in onze gewesten. Elke jongeman tussen 20 en 25 jaar kon opgeroepen worden om ingelijfd te worden in het Franse leger. De gedachte kreeg opgang dat, in plaats van ver van huis te vechten en sterven voor de bezetter, men evengoed hier zijn eigen land en volk kon verdedigen. Velen 'conscrits' weigerden dienst te nemen en doken onder. Er ontstonden over gans Vlaanderen milities, de zogenaamde *Brigands*, die een soort guerillastrijd voerden tegen de Fransen: de zogenaamde Boerenkrijg.

We keren terug naar die bewuste zondag 28 oktober van het jaar 1798. De compagnie Franse infanteristen waren 's nachts vanuit Brugge te voet op weg naar Kortrijk. Rond 9 uur 's morgens passeerden ze Ingelmunster. De verzetsbeweging werkte aanstekelijk, de noodklokken luidden, en in Izegem en Ingelmunster wapende men zich inderhaast met wat in hun handen kwam: fusieken, pistolen, vorken, zeisen en achtervolgden de Fransen langs de Brugsesteenweg. In Kortrijk kon men alarm slaan en de commandant van Kortrijk kwam ter hulp en deed een uitval met 100 ruiters en 150 infanteristen. De zowat 200 Brigands waren geen partij voor deze goedbewapende en getrainde soldaten. De Brigands hergroeperden zich in het toenmalige Absulbos dat aan de oostzijde van de Brugsesteenweg lag, nu ter hoogte van de Supra Bazar. De Fransen gingen razend te keer en doodden iedereen die ze tegenkwamen. Tijdens de schermutselingen vielen er naar gelang de bron 87 tot 200 slachtoffers. Onder hen ook toevallige passanten, onschuldige burgers. De Fransen waren bevreesd om zich in het Absulbos te wagen en zo was dit een veilige plaats voor de Brigands om zich te hergroeperen en er hun gekwetsten te verbergen en in veiligheid te brengen. Ook schuilden ze in en rond het kapelletje van Onze-Lieve-Vrouw van Groeninghe, op de hoek van de Barzestraat en de Ginstestraat. Het bevond zich toen aan de rand van het Absulbos.

Sindsdien heet dit kapelletje heel toepasselijk het Brigandkapelletje.

De Fransen waren uit op vergelding en stootten door tot Ingelmunster en Izegem en zaaiden er dood en verschrikking.

Toen het brigandsleger van Midden West-Vlaanderen te Oekene op 6 november werd ontbonden, legden de Fransen een dolle ijver aan de dag om de leiders en de actieve medewerkers aan de opstand op te sporen. De revolte duurde amper een tweetal maanden en ging vervolgens bijna onopgemerkt de geschiedenis in onder de banale benaming 'De Boerenkrijg'.

Die Boerenkrijg werd vroeger nogal eens afgeschilderd als een heroïsche daad van de simpele Vlaamse boerenbevolking tegen de Franse bezetter. In werkelijkheid was het een impulsieve wanhoopsdaad die op voorhand al gedoemd was om slecht af te lopen. In Hulste de dulste? Voor die heldhaftigheid werd er jammer genoeg een dure prijs betaald. De inlijving van jongemannen in het Franse leger ging door. Zeventien jonge Hulstenaren sneuvelden tussen 1798 en 1814. De meesten ver van huis zoals Pierre Labeeuw die stierf als gevolg van koorts in het Spaanse Pamplona. Of Bernard Bazin die stierf in een vuurgevecht in de omgeving van Galizes (Portugal).

In het gevecht van 28 oktober 1798 sneuvelden minstens 5 Hulstenaren, onder wie:

Fideel Armand Kindts, 17 jaar.

Jan Braems, 50 jaar, echtgenoot van Judoca Keirsbilck.

Jacob De Maire, 55 jaar,

zoon van Antoon en Marie Magdalene Crommelynckx. Hij was zwaargewond en overleed thuis bij zijn moeder.

Jan Kule, zwaargewond en overleden op de dag van de strijd in het huis van Jan Vercoutere.

Magdalena Schaede, 64 jaar, weduwe van Joannes Lamaire en echtgenote van Jacob De Grije. Zij werd te Kuurne gedood in een lijf-aan-lijf gevecht. Gewapend met een hooivork viel ze een Frans soldaat aan. Zij werd doodgeschoten.